

Atskaite par dalību 9. Starptautiskajā Ražotāju Organizāciju konferencē IPOC 2014

24. – 26. novembrī 2014., Dublinā

Ievaduzruna, Īrijas lauksaimniecības ministrs *Simon Coveney*

Ministrs savā uzrunā uzsvēra Ražotāju Organizāciju (RO) lielo lomu veikalu tīklu apgādē, pieminot, ka Īrijā 90% tirgus kontrolē 5 veikalu ķēdes. „Ticu, ka risinājums ir mērķtiecīga RO darbība un ražotāju kooperācija, tāpat dalība RO ir izšķiroša tirgus sakārtošanai un attīstībai”. Ministrs atgādināja arī par kopīgi izdarītajiem darbiem un ES atbalsta shēmām, kas ir ļoti nozīmīgas ražotājiem šobrīd krīzes apstākļos.

Galvenās tendences un auglīga augsne augļiem un dārzeņiem *Olivier Hausheer* *XTC World Inovation, Francija*

Prezentācijas pamatā bija pētījums un skaidrojums par ražotāja un patērētāja vēlmju savienošānu, vienkāršu produktu padarīšanu par izciliem un globālo tirgu tendences, ko vēlas redzēt uz iepakojuma patērētāji. Vienkāršota sagatavošana un uzglabāšana, veselīgs, ērts, vietējo lauksaimniecību atbalstošs, uzticams, vizuāli pievilcīgs.

Nākošās paaudzes mazumtirdzniecība *PoS satiek patērētāju 2.0 Frank Rehme* *GMVteam, Vācija*

Jauni izaicinājumi Brick un Mortar veikaliem; kā iesaistīt nākošās paaudzes pircēju; letekme uz augļu un dārzeņu biznesu

Prezentācija pamatā norādīja uz cilvēka domāšanas attīstību un savā veidā reklāmu un piedāvājuma ietekmi uz pircēja izvēli, kā pārveidot klientu par fanu – atšķirība starp abiem ir tāda, ka klients atstāj naudu, bet fans – sirdi...

Emocijas un kaisle ir biznesa pamats, lai piesaistītu klientus

Pēcpusdienas sesija:

KTO kopējais spriedzes lauks starp ES likumdošanu, pašreizējo tirgus situāciju un nākotnes ekonomiskajiem apstākļiem augļu un dārzeņu nozarē

No ikdienas RO biznesa perspektīvas – *Norbert Fridricht ETG PO, Austrija*

Prezentācijā tika uzskaitīti RO plusi un mīnusi, tika uzsvērts, ka ES starptautiskās kontroles ir diezgan liels risks RO turpmākai darbībai, jo šobrīd ir neskaidri šo kontroļu un likumdošanas kritēriji. Kopējās politikas vienkāršošana ir solis uz vieglāku dzīvi lauksaimniekiem. Pie mīnusiem tika uzsvērts RO neatzīšanas risks, subsīdiju atmaksa, ES tiesu procesi, ierobežotā fleksibilitāte īstermiņa izmaiņām, papildus administratīvais slogs.

No KTO Konsultāciju firmas perspektīvas – *Wolfgang Braunstein gfa consulting, Austrija*

Pamatā attīstības perspektīva ir balstīta uz ES un vietējiem likumdošanas aktiem. Cerības tiek liktas uz vienkāršošanas politiku visās nozarēs, bet neesmu pārliecināts, ka visas iesaistītās personas runā un domā par vienu un to pašu.

Otrs – mēs nevaram būt vienaldzīgi pret krīzēm, mums jāsaprot, kā tās ietekmē biznesu, krīžu vadība un mēs nonākam pie ļoti atšķirīgiem veidiem kā vadīt un veidot biznesu un tā struktūru. Augļu un dārzeņu sektorā ir ļoti daudz īpatnības un mums ar kopējiem spēkiem jāvar noregulēt atzīšanas kritērijus un pielāgot tos esošajām RO.

No valsts iestāžu perspektīvas- *Guy Lambrechts Flāmu valsts iestādes pārstāvis – Beļģijas Lauksaimniecības un zivsaimniecības ministrija*

Galvenais jautājums kā izdzīvot augļu un dārzeņu nozarei. „Šobrīd visi cer uz vieglāko taciņu tirgū, bet faktiskā realitāte ir pavisam cita. Mums, protams, ir ticība Kopējai Tirgus Organizācijas (KTO) attīstībai, un vienkāršošanai, bet tas nebūs viegli. Kopējā bilance gan vēl ir pozitīva, pamatprincipi un sākotnējie mērķi joprojām ir spēkā. RO spēlē ļoti lielu lomu kopējā tirgū, lai gan tās ir uzņēmušās arī ļoti lielu atbildību. Kā galvenie trūkumi tiek uzsvērti, informācijas trūkums saistībā ar auditu norisi, pārāk garas procedūras, dalībvalstu ierobežotā izvēle.

Tāpat risinājumu gaida ieviešanas akti, Regula Nr. 1308/ 2013 ilglaicīgums, skaidrojošie dokumenti produktu ieviešanai tirgū, RO vienošanās līmeņi par tirgus daļu, cenām un apjomiem, kas balstīts uz tirgus stabilizēšanu, tirdzniecības kanāliem, ārpakalpojumu un pakalpojumu piesaistīšana uz iepakojšanu un izplatīšanu, pārvaldīšanas noteikumi, kā arī nacionālo stratēģiju izstrāde. Tā it īpaši klibo jaunajām dalībvalstīm. Pozitīvie saraksti ar atbalstāmajām darbībām un negatīvais saraksts – kā tas ietekmē inovācijas.

Ilgadējie ziņojumi un starpatskaites – ļoti liels kļūdu līmenis atskaitēs, iekļautie indikatori nav tieši vērsti uz iemaksu – izmaksu posteņiem. Problēmas ir arī ar starpvalstu RO, smaguma centrs balstās uz vienu dalībvalsti, nav atrunāts kā to sadalīt, nav pieļaujama KTO RO un Ražotāju Grupu (RG) finansējuma pārdale uz 2. pīlāru. Likumiem ir jābūt viegli lasāmiem un pielietojamiem.

Newcastlas grupas perspektīvas *Noreen Cuningham, Īrija*

Tika pacelts jautājums par maksājumu aģentūrām – tās parasti nav ieinteresētas kopējo likumu vienkāršošanā un administratīvā sloga samazināšanā. Mūsu pircēji nezina regulas un viņiem tajās nav jāiedziļinās, bet viņi nesaprot, ja to dēļ netiek veikta kvalitatīva preču piegāde un administratīvā sloga dēļ tiek traucēta ražošana.

Eiropas Komisijas perspektīvas *Rudy van der Stepen, Eiropas Komisija (EK)*

No EK puses notiek darbs pie ietekmes novērtējuma ziņojuma, lēmums diferencēt atbalstu starp vecajām lielajām RO, un jauno dalībvalstu mazajām organizācijām. Papildus iespējas un atbalsta veidi ir RO asociācijām. Šobrīd svarīgi ir izstrādāt vienkāršošanas politiku, jo nav skaidru likumdošanas aktu un skaidrojošo dokumentu. Jāsamazina līdz minimumam ir risks

kļūdīties atskaitēs, jo šobrīd tas ir ļoti augsts, tas nozīmē, ka nav skaidri definēti aprēķinu veidi. Jāprecizē arī nosacījumi par minimālo biedru skaitu, minimālo apgrozījumu.

RO ir jāturpina spēlēt galveno lomu KLP mērķu sasniegšanā augļu un dārzeņu nozarē.

EK pārstāvis uzsvēra arī krīzes vadību regulas (1031/2014) un pieminēja, ka īpaša uzmanība jāpievērš pantiem 219. –par līdzekļiem tirgus svārstībām, 220. – par līdzekļiem pircēju uzticības zaudēšanai, 222. –par atkāpēm no konkurences likuma, jo (arī 101. pants) nosaka īpašu RO(ROA) noteikumus attiecībā uz tirgus plānošanu, stabilizēšanu un sakārtošanu, kur ir iekļautas arī vienošanās par tirgus daļu, audzēšanas apjomiem un cenu līmeņiem. EK izvērtē arī deleģētos aktus – Regula Nr. 499/2014 par sodu, brīdinājumu sistēmu, līdzekļiem darbības vai atzīšanas atsaukšanai.

Starptautiskā ražošana ar piemēriem no dažām Ražotāju Organizācijām

Turpmākie runātāji bija no RO, kas rādīja prezentācijas par ražošanu, preču virzīšanu tirgū, sadarbību, izaugsmi, ieguvumiem, strādājot kopā un tirgus regulēšanas mehānismiem. Būtiski ir redzēt pēc piemēriem, ka valsts līmenī RO strādā kopā, kopīgi plānojot gan iekšējos tirgus, gan eksporta tirgus un atbilstoši piemērojot ražošanu. Šajā konferencē uzsvars bija uz šampinjonu ražošanu un izplatīšanas centriem, kurus arī konferences otrajā dienā bija iespējams apmeklēt klātienē.

Visas prezentācijas var apskatīt interneta saitē: <http://www.gfa.co.at/en/icop/icop-2014/presentations-icop-2014-download.html> līdz decembra beigām.

Edīte Straziņa

Paraksts

Māra Rudzāte

Paraksts

PROJEKTU LĪDZFINANŠĒ
EIROPAS SAVIENĪBA

 ELFLA

EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPĀ INVESTĒ LAUKU APVIDOS

Saskaņā ar Latvijas Republikas Zemkopības ministrijas un SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”
2014. gada 31. janvārī noslēgto līgumu Nr.2014/14, aktivitāte „Nozaru ekspertu ziņojumi.”

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests.